

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ КОМПЛЕКСОМ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

TRANSFORMATION OF FOREST MANAGEMENT AT THE REGIONAL LEVEL

Олександр ШУБАЛИЙ,
кандидат економічних наук,
Луцький національний технічний університет

Alexander SHUBALYI,
Ph.D.,
Lutsk National Technical University

Мета дослідження полягає у створенні організаційно-економічного підґрунтя для логічного завершення процесу трансформації системи управління лісовим комплексом на регіональному рівні з дотриманням насамперед інтересів держави та трудових колективів державних лісгосподарських підприємств, а також створення конкурентного ринку продукції поглибленої лісопереробки.

У процесі дослідження отримано ряд нових результатів: визначено ключові завдання національної лісової політики; обґрунтовано необхідність трансформації системи управління лісовим комплексом у регіонах, забезпечених лісовими ресурсами; визначено основні організаційно-економічні переваги створення галузевої регіональної державної холдингової компанії для держави, регіону та місцевих громад, лісового комплексу регіону, працівників переробних підрозділів державних лісгосподарських підприємств. Запропоновано реалізувати пілотний проект щодо створення державної акціонерної холдингової компанії «Волиньлісхолдинг», у разі успішності якого поширити позитивний досвід на лісові комплекси інших забезпечених лісовими ресурсами регіонів. Визначено структуру, підпорядкування, мету й основні напрями діяльності та механізм створення державної акціонерної холдингової компанії «Волиньлісхолдинг». Процес реорганізації діючих державних лісгосподарських підприємств пропонується провести шляхом виділення в окремі структури деревообробних, консервних та інших переробних підрозділів комплексних державних лісгосподарських підприємств та здійснення їх акціонування й перетворення на державні акціонерні товариства, тобто шляхом проведення корпоративізації. Обґрунтовано, що реалізація комплексу запропонованих у статті заходів дозволить отримати значний економічний ефект та повністю модернізувати систему управління лісовим комплексом у регіоні.

The purpose of the study is setting up organizational and economic basis for the logical conclusion of the process of management system transformation of forest complex on a regional level with respect, above all, the interests of the state and the labour collectives of state forestry enterprises and creating a competitive market for products of deep wood processing.

In the course of the study, we obtained a number of new results: it is defined the key objectives of national forest policy; it is grounded the necessity of management system transformation of forest complex in the regions with forest resources; it is identified the key organizational and economic advantages of creation the regional branch of the governmental holding company for the state, region and local communities, the regional forest sector, members of the processing units of state forestry enterprises. It is offered to execute a pilot project on establishment of a state joint-stock holding company «Volynforestholding», and, in case of its being successful, to extend the positive experience on the forest complexes of other forested regions. The structure, subordination, purpose and key objectives and the mechanism of creation of the state joint-stock holding company «Volynforestholding» are determined. The process of reorganization of existing state forestry enterprises is offered to be carried out by the allocation to separate structures of woodworking, and other processing units of integrated state forestry enterprises and by means of corporatisation. It is proved that the implementation of a number of suggested measures will allow to get significant economic benefits and fully upgrade the system of forest complex in the region.

На даний час у сфері лісового господарства у багатьох областях України функціонують державні лісгосподарські підприємства, які є комплексними, оскільки займаються лісгосподарською діяльністю, а також здійснюють первинну переробку деревини та інших ресурсів лісу. Вони перебувають у сфері управління Державного агентства лісових ресурсів України (яке підпорядковане Міністерству аграрної політики і продовольства України), а на обласному рівні підпорядковані обласним управлінням лісового і мисливського господарства.

У цій галузі також функціонують лісгосподарські підприємства, створені на базі колишніх міжгосподарських лісгоспів (яким були передані землі лісового фонду колгоспів). Вони прямо підпорядковуються Міністерству аграрної політики України, але перебувають у стадії реорганізації шляхом передачі цілісних майнових комплексів та земель лісового фонду до безпосереднього підпорядкування Держлісагентству України.

Всупереч державних інтересів у ряді регіонів, зокрема у Волинській області, на базі окремих комплексних лісгосподарських підприємств (колишніх міжгосподарських лісгоспів) у процесі реорганізації створено державні лісгосподарські підприємства, які займаються суто лісгосподарською діяльністю, і господарські товариства (переважно товариства з обмеженою відповідальністю), яким передано переробні підрозділи та основні об'єкти інфраструктури колишніх міжгосподарських лісгоспів (контори, котельні, гаражі, мехмайстерні, побутові та інші приміщення). При цьому без проведення широкого обговорення трудового колективу підпри-

ємств у статуті цих товариств закладено наперед невідгідні умови виходу та продажу власної частки (як правило, за значно нижчою ціною та лише іншим членам товариства). Це призвело до того, що керівники цих товариств шляхом маніпулювання громадською думкою, лобювання власних інтересів в органах державної влади, проведення непрозорих та сумнівних з юридичної точки зору процедур реорганізації фактично стали власниками колишнього державного майна.

Поширення такої практики на інші державні комплексні лісгосподарські підприємства є неприпустимим, оскільки може призвести до неефективного використання та розбазарювання державного майна, створеного багатолітньою працею попередніх поколінь лісівників.

Вивченням проблем трансформації системи управління лісовим комплексом в Україні займалися багато вчених: І. Антоненко, А. Бобко, Н. Василик, В. Голян, О. Голуб, В. Дудюк, Я. Дяченко, Я. Коваль, П. Лакида, І. Лицур, Л. Мельник, Є. Мішенін, В. Пила, М. Попков, М. Римар, І. Синякевич, І. Соловій, В. Сторожук, А. Торосов, Ю. Туниця, М. Хвесик, О. Фурдичко, І. Ярова та ін.

До того ж в Україні напрацьована достатня нормативно-правова база [1-14] для створення державних корпоративних структур у сфері лісового господарства та лісопереробки.

Метою даного дослідження є створення організаційно-економічного підґрунтя для логічного завершення процесу трансформації системи управління лісовим комплексом на регіональному

рівні з дотриманням, перш за все, інтересів держави та трудових колективів державних лісгосподарських підприємств, а також створення конкурентного ринку продукції поглибленої лісопереробки.

Наявність власної переробної бази у постійних лісокористувачів у перехідний період мотивувалося необхідністю перерозподілу доходів із сфери лісопереробки у сферу лісового господарства в умовах обмеженості бюджетного фінансування останньої. В умовах слабкої організації та непрозорості ринку деревини це дозволило забезпечити виживання та стабілізацію становища лісгосподарських підприємств в період становлення ринкових відносин.

Запровадження Держлісагентством практики проведення аукціонів з продажу деревини дозволило легалізувати ринок лісосировини, підвищити ціни продажу та суттєво покращити фінансове становище постійних лісокористувачів, що дозволяє говорити про самоокупність лісового господарства. В таких умовах комплексні державні лісгосподарські підприємства, які отримують деревину без проведення аукціонів за порівняно нижчими цінами, мають значну конкурентну перевагу поряд з іншими суб'єктами господарювання, які функціонують у цій сфері діяльності, що може розглядатися з позицій прояву монопольного становища.

Все це свідчить про необхідність прийняття якнайшвидшого та виваженого з позицій дотримання державних інтересів у сфері лісового господарства та лісопереробної промисловості рішення про реорганізацію комплексних державних лісгосподарських підприємств шляхом виділення переробних підрозділів у самостійні суб'єкти господарювання державної власності.

Сучасна державна економічна політика у сфері лісового господарства спрямована на вирішення таких найважливіших завдань:

- забезпечення самоокупності лісового господарства у лісозабезпечених регіонах країни;
- створення прозорого і конкурентного ринку деревини та інших видів лісопродукції;
- підпорядкування усіх земель лісового фонду єдиному органу державного управління у сфері лісового господарства – Державному агентству лісових ресурсів України;
- розділення господарських та контрольних функцій державних лісгосподарських підприємств;
- стимулювання розвитку власної поглибленої лісопереробки та імпортозаміщення;
- стимулювання виробництва альтернативних видів палива, у тому числі з відходів лісового господарства і деревообробки;
- боротьба з нелегальними заготівлею, переробкою, обігом деревини та інших видів лісопродукції.

До основних стримуючих факторів реалізації вказаних положень більшість експертів відносять неефективність існуючої системи управління лісовим господарством на регіональному рівні, адже у Положенні про Державне агентство лісових ресурсів України [8] та Положенні про обласні управління лісового та мисливського господарства [11] жодним чином не зазначається про їх повноваження щодо управління господарською діяльністю переробних підрозділів підзвітних комплексних державних лісгосподарських підприємств, натомість уся увага зосереджена на визначення повноважень лише у сфері лісового і мисливського господарства.

Щоб відпрацювати механізм таких перетворень і в подальшому поширити в загальнонаціональному масштабі, варто його апробувати на прикладі лісового комплексу окремого лісозабезпеченого регіону (наприклад, Волинської області), що дозволить на практиці перевірити дієвість запропонованих організаційних інновацій.

Побудова дієвої системи управління лісовим комплексом регіону вимагає проведення ряду організаційно-економічних перетворень, що передбачають реорганізацію існуючих господарських структур і створення нових інтегрованих суб'єктів господарювання, які функціонуватимуть на ринкових засадах.

Для збереження інтересів держави у сфері лісового господарства та первинної деревообробки доцільно створити статутне об'єднання новостворених державних лісопереробних підприємств з виді-

ленням центрального рівня управління у вигляді окремого суб'єкта господарювання (головного підприємства), який координуватиме їх господарську діяльність.

Серед можливих варіантів організаційно-правових форм підприємницьких структур найбільш прийнятним є створення регіональної державної акціонерної холдингової компанії (орієнтовна назва – «Волиньлісхолдинг») на базі самостійних державних акціонерних товариств та передача усіх пакетів акцій у поточне управління головній компанії.

До того ж в Україні існує позитивна практика створення державних акціонерних холдингових компаній у вугільній та харчовій промисловості, електроенергетиці, використанні надр.

До основних організаційно-економічних переваг створення галузевої регіональної державної холдингової компанії слід віднести:

- можливість чіткої структуризації та окреслення державних інтересів у переробній ланці лісового комплексу на регіональному рівні;
- забезпечення тотального контролю за поточною господарською діяльністю окремих підприємств, що входять у холдинг;
- можливість розробки та реалізації спільної стратегії виробничо-господарської діяльності на довгострокову перспективу, що відповідає державній політиці розвитку лісоресурсної сфери;
- можливість перерозподілу ресурсів для вирівнювання та забезпечення поступального розвитку усіх підприємств-членів холдингу;
- сприятливі умови для залучення приватних інвестицій у розвиток галузі та стимулювання продуктивності праці персоналу через можливість відчуження у перспективі частини акцій, що належать державі.

Крім того, створення регіональної холдингової компанії дозволить отримати ряд вигод для різних зацікавлених у стабільній роботі лісового комплексу регіону сторін.

Вигоди для держави:

- збереження державних інтересів у сфері первинної деревообробки та переробки ресурсів лісу недержавного походження;
- виключення можливості тіншової приватизації переробної бази державних комплексних лісгосподарських підприємств;
- забезпечення легальної деревообробки та використання ресурсів лісу;
- збільшення сум сплати податків і зборів до державного бюджету;
- придбання деревини суб'єктами холдингу за ринковими цінами на основі аукціонів, що сприятиме забезпеченню самоокупності державних лісгосподарських підприємств.

Вигоди для регіону та місцевих громад:

- недопущення тінзації регіонального ринку деревини;
- підвищення рівня соціально-економічного розвитку відповідних адміністративних районів та області в цілому;
- посилення конкурентної боротьби на регіональному ринку лісопродукції, що сприятиме зниженню цін та підвищенню якості продукції;
- збереження стабільних надходжень місцевих податків і зборів;
- перспективи створення нових робочих місць та залучення громадян до сезонних робіт на підприємствах холдингу;
- можливість реалізації важливих соціальних проектів місцевого значення.

Вигоди для лісового комплексу регіону:

- можливість проведення єдиної технічної, інноваційної, маркетингової та збутової політики;
- уникнення розбазарювання потужної виробничо-технічної бази державних комплексних лісгосподарських підприємств;
- створення прозорого та конкурентного ринку деревини;
- стимулювання розвитку поглибленої лісопереробки у регіоні;
- збереження кваліфікованого персоналу переробних підрозділів держлісгоспів.

Вигоди для працівників переробних підрозділів державних лісгосподарських підприємств:

- гарантування збереження існуючих робочих місць та перспективи додаткового залучення робочої сили;
- легальне працевлаштування та оплата праці;
- гарантування дотримання державних соціальних стандартів;
- збільшення заробітної плати у відповідності із покращенням результатів роботи підприємств;
- можливість участі у прибутках підприємств за підсумками їх роботи;
- безумовне дотримання правил охорони праці та техніки безпеки на державних підприємствах;
- можливість викупу акцій трудовим колективом у разі приватизації підприємств.

СТРУКТУРА, ПІДПОРЯДКУВАННЯ, МЕТА ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ АКЦІОНЕРНОЇ ХОЛДИНГОВОЇ КОМПАНІЇ

Структура державної акціонерної холдингової компанії передбачає створення головної компанії, яка координуватиме діяльність окремих акціонерних товариств, створених на базі переробних підрозділів у сфері деревообробки, у сфері переробки побічних продуктів лісу, у сфері рекреаційної індустрії та інших сферах діяльності лісового комплексу.

До складу холдингової компанії як асоційовані члени можуть входити також недержавні структури: господарські товариства у сфері лісопереробки, комунальні лісгосподарські підприємства, приватні деревообробні підприємства сфери малого і середнього бізнесу. Важлива роль в умовах ринкових відносин відводиться групі обслуговуючих підприємств, які виконуватимуть відповідні функції: компанія з розробки та обслуговування інформаційних технологій, лізингова компанія, рекламно-інформаційна та маркетингова компанія, транспортно-логістична компанія.

Державна акціонерна холдингова компанія створюється на засадах самоокупності з метою захисту державних інтересів у сфері переробки деревини та використання інших ресурсів лісу, забезпечення ефективного управління державним майном, а також задоволення потреб споживачів у різноманітних видах лісопродукції, залучення інвестицій та отримання прибутку.

Державна акціонерна холдингова компанія перебуватиме у сфері підпорядкування Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном [12], яке входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності, в тому числі корпоративними правами держави.

Основними напрямками діяльності державної акціонерної холдингової компанії «Волиньлісхолдинг» стануть:

- забезпечення первинної та поглибленої переробки деревини;
- забезпечення переробки та використання інших продуктів лісу деревинного і недеревинного походження;
- використання корисних властивостей лісів у цілях оздоровлення і рекреації;
- забезпечення переробки відходів лісового господарства і деревообробки;
- координація діяльності господарських товариств, акції яких передано до статутного фонду Компанії, та її дочірніх підприємств;
- участь у реалізації масштабних проектів у сфері ресурсо- та енергозбереження, а також забезпечення енергетичної та екологічної безпеки регіону і країни в цілому;
- проведення єдиної маркетингової, цінової, фінансової, збутової, технічної, інвестиційної та інноваційної політики усіх членів холдингу;
- визначення єдиних засад матеріально-технічного забезпечення господарських товариств, акції яких передано до статутного фонду Компанії, та її дочірніх підприємств;
- проведення техніко-економічного аналізу та оцінки діяльності господарських товариств, акції яких передано до статутного фонду

Компанії, та її дочірніх підприємств, здійснення заходів для підвищення ефективності їх діяльності;

- концентрація та розпорядження фінансовими ресурсами для реалізації інвестиційних проектів, налагодження ефективного співробітництва між господарськими товариствами, акції яких передано до статутного фонду Компанії, її дочірніми підприємствами та іншими суб'єктами підприємницької діяльності;
- забезпечення безперебійного фінансування пріоритетних напрямів діяльності холдингу;
- поглиблення зовнішньоекономічних зв'язків з іноземними постачальниками і покупцями;
- надання господарських та фінансових послуг державним лісгосподарським підприємствам у сфері лісового та мисливського господарства;
- надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування та залізничним транспортом, а також транспортно-експедиційних послуг;
- провадження торговельної діяльності, у тому числі комісійної, торговельно-посередницької і торговельно-закупівельної;
- проектування, монтаж і технічне обслуговування засобів протипожежного захисту;
- надання інформаційних, консультаційних і маркетингових послуг, виробництво товарів широкого вжитку;
- провадження науково-технічної діяльності, проведення досліджень у сфері технічних та природничих наук;
- надання послуг і забезпечення засобами радіо- і телефонного зв'язку, їх монтаж і налагодження, експлуатація пересувних засобів радіозв'язку;
- забезпечення медичного обслуговування та оздоровлення працівників господарських товариств, акції яких передано до статутного фонду Компанії, та її дочірніх підприємств і членів їх сімей;
- провадження видавничої діяльності, надання поліграфічних послуг.

Відповідно до мети, визначеної Статутом, Компанія може провадити також інші види діяльності згідно із законодавством.

Механізм створення державної акціонерної холдингової компанії «Волиньлісхолдинг» передбачатиме поетапну реалізацію низки заходів.

Перший етап організаційно-економічних перетворень у лісовому комплексі регіону передбачає розділення лісгосподарської та переробної сфер діяльності комплексних лісгосподарських підприємств.

Принципове рішення про реорганізацію комплексних державних лісгосподарських підприємств повинне бути прийняте на рівні Державного агентства лісових ресурсів України, адже згідно із затвердженим Положенням [8] на нього покладено функції утворення, ліквідації і реорганізації підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління.

В той же час, у Положенні про обласні управління лісового та мисливського господарства [11] їх повноваження обмежуються також лише здійсненням державного управління у сфері лісових відносин і ведення лісового і мисливського господарства та полювання на території відповідної області. Таким чином, реорганізуючи комплексні лісгосподарські підприємства, ні Держлісагентство, ні обласні управління лісового і мисливського господарства не звуть своїх повноважень. Але для збереження інтересів держави у сфері лісопереробки та для запобігання неконтрольованому використанню потужної виробничо-технічної бази доцільно зберегти у державній власності майно переробних підрозділів лісгосподарських підприємств після реорганізації.

Процес реорганізації цих підприємств пропонується провести шляхом виділення в окремі структури деревообробних, консервних та інших переробних підрозділів комплексних державних лісгосподарських підприємств та здійснення їх акціонування і перетворення на державні акціонерні товариства, тобто шляхом проведення корпоратизації. При цьому з метою уникнення надмірної

бюрократизації системи управління доцільно на базі окремого великого комплексного лісогосподарського підприємства створювати не більше двох окремих різнопрофільних державних акціонерних товариств (наприклад, одне охоплюватиме усі деревообробні підрозділи, а інше – консервний цех та його складські приміщення).

Таким чином державні лісогосподарські підприємства втрачуть статус комплексних, оскільки у їх структурі залишаться тільки лісогосподарські підрозділи, які займатимуться насінневим господарством, садінням, доглядом, охороною і захистом лісу, частково заготівлею і зберіганням лісопродукції.

На другому етапі перетворень пропонується в порядку експерименту у Волинській області на базі новоутворених державних акціонерних товариств створити державну акціонерну холдингову лісопереробну компанію, якою управлятиме головна компанія холдингу.

За Законом України «Про холдингові компанії в Україні» [3] ініціаторами їх створення у процесі корпоратизації можуть бути державне підприємство або орган, уповноважений управляти державним майном. В даному випадку ініціатором утворення холдингу повинні стати державні лісогосподарські підприємства, які у процесі корпоратизації будуть реорганізовані у державні акціонерні товариства. Вони повинні подати органу, уповноваженому управляти державним майном:

□ обґрунтування доцільності утворення державної холдингової компанії;

□ перелік підприємств і їх структурних підрозділів, на базі яких пропонується утворити державну холдингову компанію та її корпоративні підприємства;

□ проект статуту державної холдингової компанії.

Рішення про утворення державної холдингової компанії в процесі корпоратизації та приватизації повинен приймати орган, уповноважений управляти державним майном (Міністерство аграрної політики України за погодженням з Кабінетом Міністрів України. Пакети акцій (часток, паїв) або інше майно, передані до статутного капіталу державної холдингової компанії, перебувають у державній власності і закріплюються за нею на праві господарського відання.

Заходи щодо утворення державної холдингової компанії повинні передбачати:

□ корпоратизацію державних підприємств, пакети акцій яких мають увійти до статутного фонду державної холдингової компанії;

□ унесення до планів розміщення акцій змін у зв'язку з передачею пакетів акцій до статутного фонду державної холдингової компанії;

□ розірвання договорів про передачу повноважень на здійснення функцій з управління корпоративними правами держави;

□ оцінку пакетів акцій;

□ передачу пакетів акцій до статутного фонду державної холдингової компанії;

□ визначення переліку державного майна, яке забезпечуватиме діяльність компанії, і його оцінку;

□ визначення розміру статутного фонду державної холдингової компанії;

□ реєстрацію державної холдингової компанії в установленому порядку;

□ відкриття рахунків у банках;

□ вирішення кадрових та інших першочергових питань функціонування компанії;

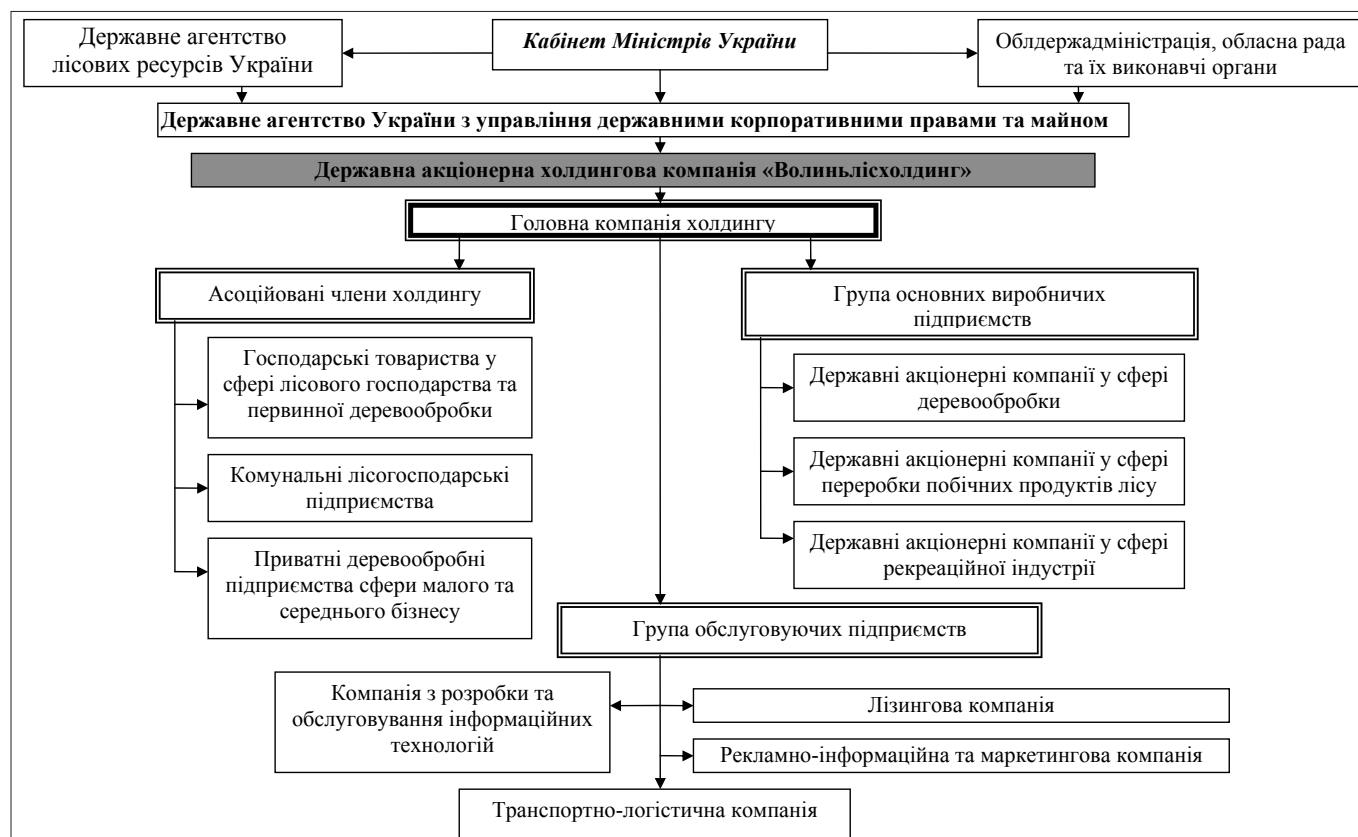
□ реєстрацію випуску акцій державної холдингової компанії;

□ унесення змін до реєстру власників іменних цінних паперів [15].

Потрібно також забезпечити передачу у користування холдингу земельних ділянок, на яких розміщуються переробні підрозділи та забезпечуюча інфраструктура реформованих державних лісогосподарських підприємств (контори, котельні, гаражі, мехмайстерні, побутові приміщення), які не використовуватимуться іншими державними структурами у цілях ведення лісового і мисливського господарства.

У результаті проведених перетворень отримаємо схему організації управління державної акціонерної холдингової компанії «Волиньлісхолдинг», а також її спільної діяльності з іншими господарськими структурами у лісовому комплексі регіону, яку представлено на рис. 1.

Рис. 1. Організаційна структура управління Державна акціонерна холдингова компанія «Волиньлісхолдинг»

У разі необхідності вирішення потребує і питання про спільне користування разом з іншими державними структурами, які функціонують у сфері лісового і мисливського господарства, об'єктами забезпечуючої інфраструктури реформованих державних лісгосподарських підприємств (контори, котельні, гаражі, мехмайстерні, побутові приміщення) на правах оренди, шляхом надання послуг або іншим чином.

ВИСНОВКИ

Отже, створення лісового холдингу може стати дієвим засобом реалізації інноваційних проєктів у лісовому комплексі та залучення необхідного обсягу інвестицій на ці цілі. У результаті позитивний ефект від їх створення отримають усі зацікавлені сторони: держава, підприємницькі структури, місцеве населення. Але основний позитивний ефект, який на даний час не піддається комплексній та об'єктивній оцінці, полягатиме в забезпеченні сталого управління лісами. Загалом реалізація вказаних заходів навіть з лише економічної точки зору дозволить отримати значний економічний ефект та повністю модернізувати систему управління лісовим комплексом в регіоні.

Відповідно перспективи подальших досліджень у цьому напрямку пов'язуються з обґрунтуванням ефективного варіанту трансформації системи управління лісовим сектором країни загалом, який би забезпечив стабільний розвиток не тільки сфери лісового господарства, а, перш за все, створив сприятливі умови для розвитку галузей поглибленої лісопереробки з метою імпортозаміщення та розвитку прозорого внутрішнього ринку лісопродукції.

CONCLUSIONS

Thus, the creation of the holding wood can be an effective means to implement innovative projects in the forestry sector and attract sufficient investment volume for this purpose. As a result, the positive effect of creating them get all stakeholders: government, business structures, the local population. But the main positive effect that currently is not subject to a comprehensive and objective assessment will be to ensure sustainable forest management. Overall, the implementation of these measures, even with just an economic perspective will provide significant economic benefits and fully upgrade the system of forest complex in the region.

Accordingly, the prospects for further research in this area associated with justification effective option transformation of forest management sector of the country as a whole, which would ensure stable development not only forestry, but, above all, created favorable conditions for the development of deep wood processing industries for the purpose of import substitution and development of the internal market transparent timber.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України від 02.05.2003 р., № 18, стаття 144.
2. Державна цільова програма «Ліси України» на 2010-2015 роки. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 р. № 977 // Урядовий кур'єр від 30.09.2009 р., № 179.
3. Закон України «Про холдингові компанії в Україні» від 15 березня 2006 року № 3528-IV // Голос України від 18.05.2006, № 89.
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» // Відомості Верховної Ради, 1991, № 41, ст. 546.
5. Лісовий кодекс України в редакції Закону № 3404-IV від 08.02.2006 р. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 21 – ст. 170.
6. Наказ Держкомлісгоспу України «Про подальшу реалізацію положень Концепції реформування та розвитку лісового господарства» // Український лісовод [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.lesovod.org.ua/node/6719>.
7. Обласна цільова програма «Ліси Волині на період 2002-2015 рр.» – Луцьк, 2001. – 96 с.
8. Положення про Державне агентство лісових ресурсів України, затверджене Указом Президента України від 13 квітня 2011 р. № 458/2011.
9. Положення про Державну екологічну інспекцію України, затверджене Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 454/2011.

10. Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затверджене Указом Президента України від 13 квітня 2011 року № 452/2011.

11. Положення про обласні управління лісового та мисливського господарства. Затверджено Наказом Державного комітету лісового господарства України 04.07.2007 № 223.

12. Порядок утворення державних холдингових компаній у процесі корпоративізації та приватизації. Затверджений Наказом Міністерства економіки України, Фонду державного майна України 11.08.2006 № 275/1252.

13. Указ Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 року № 1085/2010.

14. Указ Президента України «Про заходи щодо посилення державного контролю у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів» від 05 січня 2004 року № 1/2004 – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/officdocuments/officdecrees/220698432.html>.

15. Шубальый А. М. Преимущества создания государственной деревообрабатывающей холдинговой компании в лесном комплексе региона / А. М. Шубальый // Современные проблемы и перспективы рационального лесопользования в условиях рынка : материалы Международной научно-технической конференции молодых ученых и специалистов / Под ред. авторов. СПбГЛТУ – СПб: СПбГЛТУ, 2011. – С. 227-231.

REFERENCES

1. Hospodars'kyi kodeks Ukrainy [The Commercial Code of Ukraine]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy vid 02.05.2003, no. 18, stat'ya 144 [in Ukrainian].
2. Derzhavna tsil'ova prohrama "Lisy Ukrainy" na 2010-2015 roky. Zatverdzhena postanovoyu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 16 veresnya 2009 r. No. 977 [State Program "Forests of Ukraine" for 2010-2015. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 16 September 2009 № 977]. Uryadovyyi kuryer vid 30.09.2009, no. 179 [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy "Pro kholdynhovi kompaniyi v Ukraini" vid 15 bereznya 2006 roku No. 3528-IV [Law of Ukraine "On Holding Companies in Ukraine" dated March 15, 2006 № 3528-IV]. Holos Ukrainy vid 18.05.2006, no. 89 [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy "Pro okhoronu navkolyshn'oho pryrodnoho seredovyshcha" [The Law of Ukraine "On Environmental Protection"]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady, 1991, no. 41, 546 p. [in Ukrainian].
5. Lisovyy kodeks Ukrainy v redaktsiyi Zakonu No. 3404-IV vid 08.02.2006 [Forestry Code of Ukraine of the Law № 3404-IV from 08.02.2006]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady, 2006, no. 21, 170 p. [in Ukrainian].
6. Nakaz Derzhkomlishospu Ukrainy "Pro podal'shu realizatsiyu polozhen' Kontseptsiyi reformuvannya ta rozvytku lisovoho hospodarstva" [Order of the State Committee of Ukraine "On the further implementation of the Concept of Reform and Development of Forestry"]. Ukrainy's'kyi lisovod. Available at: <http://www.lesovod.org.ua/node/6719> [in Ukrainian].
7. Oblasna tsil'ova prohrama "Lisy Volyni na period 2002-2015" [Regional target program "Forests of Volyn" for the period of 2002-2015"]. Luts'k, 2001, 96 p. [in Ukrainian].
8. Polozhennya pro Derzhavne ahentstvo lisovykh resursiv Ukrainy, zatverdzhene Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 13 kvitnya 2011 No. 458/2011 [Regulation on State Agency for Forest Resources of Ukraine, approved by the Decree of the President of Ukraine on April 13, 2011, No. 458/2011] [in Ukrainian].
9. Polozhennya pro Derzhavnu ekolohichnu inspektsiyu Ukrainy, zatverdzhene Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 13 kvitnya 2011 No. 454/2011 [Provisions of State Environmental Inspection of Ukraine, approved by the Decree of the President of Ukraine on April 13, 2011, No. 454/2011] [in Ukrainian].
10. Polozhennya pro Ministerstvo ekolohiyi ta pryrodnykh resursiv Ukrainy, zatverdzhene Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 13 kvitnya 2011 No. 452/2011 [Regulations of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine, approved by the Decree of the President of Ukraine on April 13, 2011, No. 452/2011] [in Ukrainian].
11. Polozhennya pro oblasni upravlinnya lisovoho ta myslivs'koho hospodarstva. Zatverdzheno Nakazom Derzhavnoho komitetu lisovoho hospodarstva Ukrainy 04.07.2007 No. 223 [The provisions of the Regional Forestry and Hunting. Approved by the State Forestry Committee of Ukraine on July 04, 2007, No. 223] [in Ukrainian].
12. Poryadok utvorennia derzhavnykh kholdynhovykh kompaniy u protsesi korporatyzatsiyi ta pryvatyzatsiyi. Zatverdzhenyi Nakazom Ministerstva ekonomiky Ukrainy, Fondu derzhavnoho mayna Ukrainy 11.08.2006 No. 275/1252 [The procedure for the establishment of holding companies in the process of corporatisation and privatization. Approved by the Ministry of Economy of Ukraine, State Property Fund of Ukraine on August 11, 2006 No. 275/1252] [in Ukrainian].
13. Ukaz Prezydenta Ukrainy Pro optymizatsiyu systemy tsentral'nykh orhaniv vykonavchoyi vlady vid 9 hrudnya 2010 No. 1085/2010 [Decree of the President of Ukraine On the optimization of central authorities on 9 December 2010 No. 1085/2010] [in Ukrainian].
14. Ukaz Prezydenta Ukrainy „Pro zakhody shchodo posylennya derzhavnoho kontrolyu u sferi okhorony, zakhystu, vykorystannya ta vidtorennya lisiv" vid 05 sichnya 2004 No. 1/2004 [Decree of the President of Ukraine "On measures to strengthen government control of health, protection, use and reproduction of forests" on January 5, 2004 No. 1/2004] [in Ukrainian].
15. Shubalyj A.M. Preimushhestva sozdaniya gosudarstvennoy derevoobrabatyvayushhej holdingovoy kompanii v lesnom komplekse regiona [Modern problems and prospects for sustainable forest management in the market]. "Sovremennye problemy i perspektivy racional'nogo lesopozh'zovaniya v uslovijah rynka": materialy Mezhdunarodnoj nauchno-tehnicheskoy konferencii molodykh uchenykh i spetsialistov – "Modern problems and prospects for sustainable forest management in the market": Proceedings of the International Scientific and Technical Conference of Young Scientists and Specialists, 2011, pp. 227-231 [in Russian].